

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 5 frt. Fél évre 2 frt 50 kr. Negyed évre 1 frt 25 kr.
Egyes szám ára: 10 krajczár.
Előfizetni csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reclamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
A lap szellemi részére s a Nyílt-térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések
Árszabály szerint számítottak. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltetnek.
Bélyeg minden egyes beiktatásnál külön 30 kr.
Nyílttér petít sorá: 20 kr.

Stambulov.

(A—d) Mint a szabadságot lelkesedő költő kezdette pályafutását, mint érett, nemzete függetlenségét szolgáló államférfiú folytatta s mint áldozat fejezte be. Azok közé a kimagasló alakok közé tartozott, a kik a fajukat, nemzetüket lelkesítő eszméket mintegy önmagokban összpontosítva, eltörülhetlen betűkkel vésik fel nevüket a történet lapjaira s a kik bukásuk s letűnésük után is tovább élnek, mert az általuk képviselt s hirdetett eszmék nem pillanatnyi életűek, hanem örökké valók.

A megrázóan tragikus véget ért áldozat fölött fölhangolták immár a sírt, de az a sírhant nem jelent nyugalmat, nem különösen annak az országnak, melyet 485 éves szolgátság után a gyilkos merénylet áldozata tett önállóvá és függetlenné. Az oroszbarát-elemek, melyeknek aknamunkáját oly annyiszor tudta sikertelenné tenni vaskézrel Stambulov, — miként az előre látható volt — már a temetés alkalmával kezdtek meg a zavargásokat. A tüntetések éle nemcsak azon bukott párt ellen irányul, mely Stambulov vezérlete mellett Bulgária függetlenségeért harczolt s melyet most az orosz armány leszorított a kormányrudról, hanem mindazon hatalmak ellen, melyeknek magatartása és működése a keleten az orosz államnak és politikának annyira kényelmetlen. S ez az épen, a mi ez erőszakos zavargásoknak nagy s messzire kiható jelentőséget kölcsönöz s melyekkel szemben mi sem maradhatunk közönyösek, mert félő, hogy a lezajlott tragédia már nem csupán a bolgár nemzetet érdeklő erőszakos eseményeknek válik majd szülőanyjává. Bármiként alakuljanak is a viszonyok s bármit rejtse is ölében a jövő, annyi kétségtelen, hogy a színtérre dobott kérdések megoldásánál nem a Cankovokkal a Sztojlovokkal, nem a Karavelovokkal kell számolni, hanem azzal a hatalommal, melynek illetéktelen beavatkozásával

s rendszerint armánnyal párosult üzelmeivel szembeszállni a meggyilkolt államférfiú éveken keresztül oly annyira tudott. Érti ezt nálunk mindenki s valljuk meg őszintén: sokan s tekintélyes számban vannak olyanok, a kik a leszámolás időpontjának beálltát, ha rajtok állana; még siettetnék is. Valljon ezeknek van-e igazuk, avagy azoknak, a kik az előtérbe nyomult kérdéseket, s azoknak további fejleményeit a megoldás érdekében a többször megkísérlett, eddig mindannyiszor hiúnak bizonyult diplomáciai útra terelni kívánják, erre a pillanatban felelni nem kívánunk, de annyit mulhatlanul ki kell emelniünk, hogy az események tovább fejlődésében Bulgária politikai józan érzékének lényeges szerep fog jutni.

A fiatal ország rövid, de viharos multjában politikai érettségének már is több ízben adta jelét, de talán egy ízben sem oly fényesen, mint 1881-ben, midőn Battenberg Sándor lemondása után az orosz politika diadalmamórárt a szeptember 4-én egybegyűlt sobranje Grekov vezetése mellett az orosz beavatkozás sérelmes voltának hangoztatásával zavarta meg, s a hazafiúi érzelmekben egygyé lett pártok — lemondva versengéseikről, két nap múlva kimondották, hogy az ország teljes függetlensége ismét helyre álltassék. Az az öröm, melyet a beállt új politikai fordulat fölött az orosz barátpárt érez és hangoztat, a mult után ítélve, legalább is korai s úgy vagyunk meggyőződve, hogy a bolgár nemzet politikai józanságán csakhamar meg fog törni. Ne felejtkezzék meg a russofil-párt arról, hogy a mely nemzet nemcsak megízlelte már a szabadság óhajait és szenvedélyeit, hanem azokat átélte s átérzte, azt arról az ösvényről, melyre lépett, semmiféle reactionalis, plane nemzetellenes eszközökkel, véres erőszakkal, gyalázatos gyilkossággal elterelni nem lehet s nem sikerül. Túl vagyunk már — istennek hála — azon, hogy elhagyjuk,

miként a függetlenségi és szabadsági eszméket fejlődésükben végleg fentartani, megakasztani, elnyomni lehessen. Az efféle eszmékkel saturált nemzet tudja s meg is fogja ismételni szeptember 6-ikát!

Ezek az orosz zsoldba szegődött emberek úgy látszik: nem tudják, vagy a hatalomban bizva, tudni nem akarják azt, hogy nemzeteket erőszakos uton vértanúkkal ajándékozni meg, mindig veszedelmes s ez a véres eszköz nem a hatalom megszilárdulásához, hanem a nemzeti érzelmek tömörüléséhez vezet. Az a sírhant, mely Stambulov porladó teste fölé borul, a nemzeti kegyelet hívó szavára ismét felnyílhat, hogy mely üregébe temesse el épen azokat, a kik a nagy hazafinak vesztét okozták. Abból a sírból csak az ország függetlensége kelhet ki.

Losonczy jóakarát B.-Gyarmat jövője érdekében.

Már rég hallunk oly igazi őszinte hangot, — mint a mely a L. és V. című derék lap-társunk tolmácsa B.-Gyarmat jövője érdekében. Ugyanis legutóbbi számában érdekes és alapos történelmi bevezetéssel melegen ajánlja B.-Gyarmatnak rendezett tanácsú várossá leendő átalakulását. Csak köszönettel tartozunk ezen jóakarátért, mert hisz városainknak emelkedése és önállósítása tisztán hazafias cél. Minthogy ebben az ügyben B.-Gyarmat egy tágabb körű bizottságot küldött ki, a mely bizottság az átalakulás részleteire javaslatot van hivatva készíteni, ennek a bizottságnak is melegen ajánljuk a cikkben elmondottakat s épen azért kivonjuk abból a következőket:

«Balassa-Gyarmatnak — írja a „Losoncz és Vidéke” — a hazai történelemben tényleg számot tevő multja van; több százados feljegyzések ta-

TÁRCZA.

A kikötő felé.

Az élet tengere
Bősz habot habra hány;
Lassacskán evezek,
Sóhaj a vitorláim.

S ki is kötne immár
A hajó, bús szívem,
Egy zugolyt ha lelne
Temető végiben.

Kubányi Béla.

Jeruzsálemi út.

A helyb. törzsi jegyzeti nyomán közli: Deutsch Jenő.

VI.

Jeruzsálem szomorú bérczein most szél nem zúg, folyam nem zeng, örökkétartó egyetemes némaság lengi át a romokat, nagyon is érthető némaság. És e némaság átragad a szemlélőre is, ki a saját szívdobogását is meghallani retteg. Aki a roskadó falak mellett elhalad, úgy érzi, mintha most az Isten az egész mindenség és az ő saját kriptájában lépdelne. A repedésekből zöld virágok kandikálnak ki, az a hitatelt zarándok azt hiszi, hogy Isten saját maga fonta azokat koszorúul korán elhunyt, viruló szerelmese, a szép Zion sirjára.

Minden egyes kőnek van története, regéje, titka. Ki tudja, talán bokréta-ba vannak kötve valahol e titkok; talán valamelyik merészen kinyúló sziklában? Oh, aki olvasni tudna ebben a könyvben! aki értené ezt a nyelvet, e betűt a rejtélyes istenírásnak! Beszélne az a kő két-féle Istenről; egy szerető, kegyes, jó Istenről, aki emel, és egy irgalmatlan, haragos Istenről, aki sújt. És talán még hozzátenné: A nyomorult feregnek, ha tapossák, szabad haragra lobbania és Istennek, a hatalmasnak fenséges lényre ne lobogjon vad tűzben, ha bántják, sértik, elárulják?

Béke mindenhol, szomorú siri béke. Titus egetverő agyúzáját s a pusztulók fájdalomkitörését a vízhang nem őrizte meg; de nem őrizte meg a kis leviták (temploménekesek) szende énekét sem. Minden muló, hiszen az Isten a Hóreb hegyén saját maga hallatta dörgedeimes hangját, s az Echo gyöngye volt azt befogadni, azt megőrizni. Pedig a szent templom sziklafalait lyukasztó golyóáradat, mint a Niagara hullámesattogása, a zubatagok összes hanglépcsőit végigjárta. Milyen egy zene! Egy egész nemzet bucsuzik a világtörténelemtől! Látott már valaki egy ilyen bucsuvételt? S ezt a bucsuvételt Titus embertelen poroszloinak itéletnapjára zaja tulkiáltotta! Jegytelenül tört el az ártatlan milliók könyekben megtört végpillantása. Nyomtatlanul veszttek el a nemes kiszívódók halálhörgései. S jól tették, hogy elnémították e hangokat. Az agónia, a halál tusa a jövőre ködlepelt áthasítja; a

halállal vergődők talán rémes profécziákat mondtak volna Róma közelgő pusztulásáról, s Izrael késő, nagyon is késő felszabadulásáról. S tizenhatszáz évszázad keserűségeit mi edesítette volna meg, ha a fölszabadulásnak a hajnali hasadása oly messzire határozott volna meg?

Istenem, milyen egy nép! mintha a végzet különös kedvtelést talált volna benne — fogyó életét álmokkal táplálni. Népeket pusztított el, ha lét erejük kifogyott; a zsidóknak még feloszlásuk után, sirjukban is élni kell. Ezt minden logika s természeti törvény ellenére, így parancsolja a végzet. Gondviselés, oh milyen szeszélyeid vannak.

Nem tudnám elgondolni Jeruzsálemet zsidói nélkül, s zsidóit nem, önműködő. Együtt aluszszák hosszú álmukat, — a világ legnagyobb hálótérképében, hol maga az Istenség reszketve várja ébredését. S milyen csodálatos barátságot kötöttek ők ebben a közös alvásban, a közös feledtetésben. Hogy szeretkeznek! szinte kiegészítik egymást, — ha Jeruzsálem maga nem fejthet ki elég pompát, a nyomornak kifejezésében — hát a hiányzó részt pótolják a zsidók! Jeruzsálem s a zsidók a történelem két — bolygózsídója. Úgy csüngnek egymáson, mint csak két nyomorultnál lehet, kikef a világ kitagadott, — s kik szeretik egymást, — s dacára a világnak. S hosszú csendes éjszakákon Jeruzsálem mesél nekik ifjúkori szépségéről a deli Makkabäusek hőstetteiről, Dávid király dalairól, Salamon bölcsességéről, mikor még ünnepezték s Isten az ő keblén nyugodott; míg

núskodnak arról, hogy mint erősített város, oppidum praesidiarium, hajdan szebb és jobb napokat élt, semmint a legutóbbi században. Tény továbbá, hogy midőn az itteni várat a török lerombolta s a várost elpusztította, Balassa-Gyarmat ilykép néptelenné vált területén új és pedig jobbágyi megtelepítést, az úri jogait kizárólagossá tenni törekvő Balassa-nemzetség létesített, illetve a Balassák jogán gróf Koháry István, Füle vára hőse, utóbb országbíró és verskölő, kinek anyja Balassa Judit volt, rendelte el és szabályozta B.-Gyarmat jobbágyi megtelepítését, továbbá Jakusits Kata özv. Révay Lászlóné, ki az egyik Balassa-ág birtokrészét zálogban bírta.

Az előbb tisztán magyar népességű, de a törökök által, mint már fennebb jeleztük, teljesen elpusztított Gyarmat városát nevezett földesurak Túróc, Liptó s egyéb még külföldi szláv vidékekről is ideédesgetett tótajkú jobbágyokkal szálalták meg; mint azt a volt jobbágyok nevei igazolják.

Érdekes továbbá tudni, hogy kezdetben még mint jobbágyi községnek is több joga volt Balassa-Gyarmatnak, mint van manapság; legalább erre mutat a Koháry-féle 1716-iki összeírásban szórol-szóra foglalt következő megismerés:

„Ezen városban (t. i. B.-Gyarmaton) egy esztendő fordulása alatt öt vásár esik... Ezen vásároknak jövedelme egy kocsmával, serfőző házzal s az Ipoly-vízen két kerekre forgó malommal és a mészárszéknek hasznával együtt mlgos uraság consensusából egész esztendő által a városi lakosoknak a (községnek) engedtetett.”

Hová juttatták aztán a gróf Zichy-féle főtisztek és ügyvédek, mint nemkülönben az ezeket követő Balassa-tisztek és ügyészek kétségkívül saját gyámoltalansága, hanyagsága, hogy ne mondjuk előljáróinak lelkiismeretlensége folytán a mezővárost? azt most látjuk ugyan, de okait hasztalan fűrkészszük; tény, hogy félszázada vagy talán már régebb kelte is van, mióta a fennebbi címeken semmi jogot nem élvez, semmi jövedelme nincs Balassa-Gyarmatnak.

S ez állapot az ösiség és a tagosítás befejezése után változtatni nem is igen lehet; de a helyzeten javítani mindezek dacára elengedhetetlen feladata az újabb nemzedéknek annál inkább, mert szerencsés fekvés s azon körülmény folytán, hogy a rendek 1790-ben a vármegye székhelyét (mely előbb váltakozva sok helyett volt: Szécsényben, Füleken, Gácsen, többször Losoncban is, s legutóbb Szűgyben) a mondott évtől Balassagyarmatra tették át s a székházat is ott derekasán fölépítették, az ezzel járó forgalom tehát odafejlesztette a dolgot, hogy B.-Gyarmatnak immár jókora 8 ezer lelket számláló népessége és számot tevő, tekintélyes intelligenciája van, miért is mintegy anachronismusként látszik, hogy mégsem ön-jogu, nem rendezett tanácsú város, de csak nagyközség.

A helyzet magyarázatát valószínűleg ott kell tehát keresnünk, s tényleg abban találhatjuk, hogy Balassagyarmat hiányával van a vagyonnak, a nagyobb anyagi képességnek, mit egy rend. tanácsú város magisztrátusa igényel; vagyis hogy a közigazgatás kiadási többletének fedezése a községi amogy is tetemes pótlódó emelése nélkül el nem érhető.

Ez azonban, szerintünk, jelentékeny alig lehet; mert — mint tudjuk — Balassagyarmat előjárósága most is tekintélyes számból áll, s minthogy a vármegye árvászóke fölöslegessé tenné a városi külön gyámhatóság berendezését, legfeljebb két új stallum beállítása válnék egészben szükségessé; a mi pedig, az elérendő önállósági vívmánnyal szemben elenyészőleg csekély áldozattal járna.

S a költség-többlet mellett, rövid idő múltán jövedelem-többletre is számíthat a város a törvény által jelzett közvetett államadók után.

Igazi polgári haladás, önálló fejlődés, polgári önérzet, városi jelleg városi hatóság nélkül nem is képzelhető. És most Balassa-Gyarmat szellemileg már elérte azt a stádiumot, midőn nagykorusíthatja magát, alig hisszük, hogy a kínálkozó alkalmat a hozandó csekély áldozat miatt magától elutasítsa.

Balassa-Gyarmat a Millenniumot legmúltóbban az által tenné önmagára nézve emlékeztetéssé, ha r. t. várossá tudna alakulni.

Ez a mi őszinte véleményünk.”

A nógrádvármegyei ev. esperesség közgyűléséből, mely Losoncban jun. 27-én tartott meg, szükségesnek tartjuk még a következő közérdekű dolgokat nyilvánosságra hozni:

„A főesperesi évi jelentés után mindenekelőtt az esperességtől búcsúzó felügyelőnek érdemei határozattal jegyzőkönyvileg is megörökíteni, melyeket buzgó működése s igazi felügyelői tevékeny eljárása által szerzett; ugyszintén megörökítettett Dessewffy Ottó, volt kerületi felügyelő áldott emléke, melyet kivált a paten-tális korszakban tanúsított rettenthetlen bátor vállalkozásával az akkori törvénytelen kormány hatalmi nyomásával szemben kifejtett fellépésével elévülhetlenné tett.

A főesperes lemondó szavaira reflektálva, a főjegyző Szimonidesz János úgy a maga, mint az összes tisztikar nevében szintén köszönetét nyilvánítja az egyházmegye részéről élvezett bizalomért; s mivel a megbízási idő lejárt, a tisztikar többi tagjainak megválasztását az esperesség figyelmébe ajánlja. Ez általános lemondás után mindenekelőtt a főesperes és az esperességi felügyelő választása rendeltetett el, és pedig akként, hogy az egyházak szavazatai aug. 31-ig küldendők be a szavazatbontó bizottság elnökéhez: Pekár Lajos tamasi lelkészhez,

aki mihelyt jelentését a már csak ideiglenesen működő esp. elnökséghez beküldi, a másod-esperes és esperességi másodfelügyelő megválasztása fog elrendeltetni, kimondatván egyúttal, hogy miután az esp. gyámintézet elnöksége már a múlt évben visszavonhatatlanul lemondott, ezentúl a másod-esperes és másodfelügyelő lesznek egyszersmind a gyámintézet elnökei is.

A tanügy tárgyalásánál kimondatott, hogy ezentúl ez ügyet a másod-esperes kezeli; így a munkafelosztás elve alapján megkönnyítetvén a főesperesi hivatal terhe, reményt látszanak sokan táplálni arra nézve, hogy az eddigi fő-esperes újabb megválasztatása esetén hajlandó lesz tovább viselni hivatalát.

A bányakerülettel fenállott viszonyra nézve kimondatott, hogy azt felbontottnak mindaddig nem tekintheti, míg az anyagi ügyek nem tisztáztatnak. Ugyanis az esperesség bele nem nyugodhat ez ügyek olyatén megoldásába, hogy a most élő lelkészek halálukig tagjai lehetnek volt kerületeik segélyintézeteinek; és pedig azért nem, mivel az özvegyárva-segélyző gyámolda az egyes lelkészek hozzájárulásával alapított, ez tehát magántermészetű intézet lévén, ennek vagyonához az aránylagos jog a tagok befolyása nélkül csak úgy röviden meg nem semmisíthető. De az alapítványok is megvizsgálandók, ha azok a kerülethez vannak-e kötve? Így pl. a Pohl-, Székács-féle alapok köztudomás szerint a kiközösített lelkészeket ezentúl is megilletik.

Nem csekély mozgalmat idézett elő az egyházak osztályozása, mely a lelkész bevallott jövedelme alapján történt. E szerint 5 osztály állapított meg. Az elsőhöz tartoznak azok, a melyeknek lelkészi jövedelme az 1600 frtot meghaladja. Ezek: Abelova, Dobrocs, Esztergály, Kálnó, Tamasi, Felső-Tiszovnyik, Uhorszka. A másodosztályú egyházak sorába azok vették fel, melyekben a lelkész jövedelme 1600—1200. A harmadik osztályt képezik az 1200—1000 frtos papi jövedelemmel rendelkezők. A negyedik osztályba azok soroztattak, melyekben a lelkészek jövedelme 100—800. Az ötödik osztályba tartoznak a 800 frton aluli papi jövedelemmel bíró egyházak. Ezen arányban mondatott ki, hogy a lelkészek az özv.-árvaintézet-hez 1, 2, 3 stb. frtal fognak évenként hozzájárulni az alap növeléséhez.

Egy életkérdést is tárgyalt a gyűlés, mely abból állott, hogy a kerület közigazgatási költségeihez az egyházak elfogadják-e a kerület által megszavazni kért 1 $\frac{1}{2}$ kr. hozzájárulást minden lélek után. Mivel a kerület jkönyvének erre vonatkozó pontját sokan akként kérelmezték, hogy ezen 1 $\frac{1}{2}$ kr. az eddig fizetett 2 kron felül kívántatik, ezért a kerület ezen igénye nem szavaztatott meg. Így aztán azok, akik a nógrádi esperességre azt akarták fogni, hogy szerepvívó kíván lenni az új kerületben,

Hol a fenyő koszorúza
Ekesíti a tájat,
És a juhász furulyáza
Legelteti a nyáját.

Hol a kőszirt oldalában
Virít havasi gyopár,
S az őz erdő magányában
Két medve-bocsa tánczot jár

Hol tutajos bátran evez
Folyam kékes hajóján,
S a beteg üdülést szerez
Korytnicza halmain.

Hol a Kriván havas feje
Hajnalfényben áradoz,
S lent a Pityo hegedője
Csorba taván viszhangoz.

Hol a tengerstem tükreben
Fürdik a nap sugara,
És a fenyves áruljében
Szól a vadász puszkája.

Hol a csermely hűs vizében
Fülgén uszkál a pisztráng,
És a leány kék szemében
Lobog a szerelmi láng.

Ott születtem, ott folytának
Ifjúságom napjai,
Ott nyíltak fel virágomnak:
Százszorszépek bájai.

Irgy sorsom kegyetlenül
Parancsolja: menj odább,
Kivert az ősi székemből,
Itt nincs helyed, lépj tovább.

Kezembe a vándorbottal
Ide-oda bolyongok,
Szívemben nehéz bánatt. I,
Mindig rád gondolok.

Szülföldem kies völgye!
Képed előttem lebeg,
Poraimnak kebeledbe
Ádász-e csendes nyughelyet?

Matyi bácsi.

Két Kray Jakab.

Történelmi elbeszélés VITÁLIS MÓRTÓL.
(Folyt.)

Beszélgettek még azután, de már nem másról, csakis kölcsönös szerelmükről, így tértek vissza a városba; midőn a kapuba értek, Kray még egyszer kérdé Mariskát, hűségében bizhat-e? Bizhat, nyugodt lehet, ezentúl csakis kegyelmedért élek; és boldog volt a hazatérés, mert mindkettő tudta egymás szerelmét.

Boldogságuk azonban meg lett zavarva, az öreg Roxer egy délután a gyermekekért beállított, midőn megérkezett, Kray akkor is ott volt, Kray-val való beszélgetés jó benyomást tett az apára, de azért meglátszott rajta, hogy a dolgot még sem szereti, mit sógorjének meg is mondt, szemrehányást tett neki, miért engedte meg, hogy a lutheránus fiú a házához járjon.

— Hej sógor úr! nagyon becsületes ember az, háttha még közelebből ismerné, tudom, nem tenne különbséget a pápista és lutheránus mivolta fölött.

aztán Zebaoth hatalmas ura valahogyan megharagudott, elhagyta őt, s irigyei darabokra szakgatták. Akkor ájultan rogyott össze, — azóta nem tud arról, mi körülötte történik, — s a hosszú lethargia egyre tart. A zsidók még elmondják neki, hogyan került római kézből, görögbe, attól kereszténybe, s végül mohamedánba, s most kebelében ötféle módon is imádják az Istent. S aztán beszélnek neki jegyeséről a lángszavú Messiásról, ki epekedve várja a légyottot, — de egy magasabb parancs korlátot szab vágyának, s aztán elmondják, hogy vannak olyanok a kik hisznek, hogy ő jönni fog; olyanok, a kik szerint már megjött, s olyanok, a kik szerint se nem jött, se nem fog jönni. S a bánatos Jeruzsálem komoran bóbiskol a fejével, hogy ő megjött volna már? — hát akkor ő miért nem tud felőle? — hogy jönni fog? — hát akkor miért nem mondják meg neki, hogy mikor? Készülne szegény, leg-szebb ruháit venné fel, karjait ölelésre gyakorolná, rég leszoktak már azok a tőzről, — hiszen eddig csak az enyészetet ölelték! S a zsidók, bánatának ezek a hűséges részesein csak vigasztalják őt, vigasztalják!... (Folyt. köv.)

Szülföldem.

Ott, hol a Vág sebes árja
Öntözi a zöld mezőt,
És a Tátra közikölja
Zergéknak ad legelőt.

günymosolylyal nézhetnek. Azonban nem a szerepvitel védelmére, hanem a dolog lényegére annyit mondhatok, hogy ha a karuk ezen pontja felől felvilágosítást nyernek az egyházak, az 1 1/2 kr. sem lesz megtagadva.

A vármegyei tisztújítás.

A m. kir. belügyminiszter az ez évi december hó folyamán végbe menendő általános tisztújításra vonatkozólag a következő, igazán megszívlelendő rendelkezést bocsátotta ki:

„Az 1889. év december havában megejtett általános tisztújítás alkalmával hat évre megválasztott vármegyei tisztviselők megbízatása a f. év december hó 31-ik napján lejárván, — felhívom a vármegye közönségét, hogy az általános tisztújításnak az 1886. évi XXI. t.-cz. 79. §-a értelmében az év vége előtt leendő megtartása iránt kellően intézkedjék.

Nem kétlek ugyan, hogy a törvényhatóság teljes tudatával bír ama felelősség súlyának, mely a tisztviselők választása tekintetében részére biztosított jognak gyakorlásából reá hárul, mindamellett kötelességemben állónak tartom a vármegye közönségét tájékoztatni azon szempontokról, amelyeknek jóakarati megfigyelése fogja legtöbb biztosítékát szolgáltatni annak, hogy a törvényhatósági közigazgatás valódi szakértelmet, igaz kötelességérzetet s ezzel párosult hivatali buzgóságot igénylő sokoldalú teendőinek ellátásáról megnyugtató módon gondoskodva leendő.

Föltétlenül ragaszkodnom kell ahhoz, hogy a megválasztott egyének a tisztviselők minősítéséről szóló 1883. évi I. t.-czikkben az egyes hivatali állásokra előírt elméleti minősítésnek birtokában legyenek. Amennyiben pedig valamely tiszt állásra törvényszerű elméleti minősítéssel nem bír, egyén a törvény 34. §-ában foglalt kedvezmény alkalmazásával fogna megválasztatni, elvárom a vármegye közönségétől, hogy a törvény szóban levő kedvezményét az előfordulható esetekben csak a legszigorúbb értelmezés mellett alkalmazandja s ezen kedvezményben csak oly egyéneket fog részesíteni, kik a tényleges szolgálat terén teljes hasznavehetőségüknek, gyakorl. képesítottságuknak megbízható jeleit szolgáltatják. De amellől, hogy a törvényhatósági tiszt állásokra eszközözendő választásoknál a törvénynek szorosan megfelelő minősítést elengedhetlen feltételnek tekintem, — ezenfelül elvárom, hogy a választások eszközölésénél a minősítettség legmagasabb foka, a fizikai munkaképesség, a fedhetlenség és megbízhatóság is részrehajlás nélküli megérdemelt figyelemben részesíttessenek.

Minthogy pedig a tiszt állások betöltésének nem az alkalmazást keresők megélhetési érdekeinek kielégítése, hanem egyedül és kizárólag az képezi a célját, hogy a közigazgatási teendők

kielégítő ellátása szakképzett és kifogástalan munkások megválasztása által biztosíttassék, azon reményemnek adok kifejezést, hogy a vármegye közönsége a tisztújító szék alkalmával a személyi vagy családi érdekeken alapuló jogtalan igények figyelmen kívül hagyásával, csakis oly egyéneket fog bizalmára érdemesíteni, kik megnyugtató kezesességet szolgáltatnak arra, hogy nagy felelősséggel járó megbízatásuknak a köz- és államérdeket minden irányban kielégítő mértékben lesznek képesek megfelelni.

Ezek után felhívom a vármegye közönségét, hogy tisztújító közgyűlésnek összehívása iránt, tekintettel az 1886. évi XXI. t.-cz. 83. §-ában foglalt rendelkezésre, akként intézkedjék, hogy az új tisztikar, a jövő év január 1-ével megkezdhesse működését.

E helyütt, tekintettel arra, hogy az imént idézett 83. § szerint tisztújításkor azon törvényhatósági bizottsági tagok bírnak szavazattal, kik a következő, tudniillik az 1896-ik évre vétettek fel a legtöbb adót fizető és választott bizottsági tagok névjegyzékébe, hivatkozással a folyó évi június hó 10-én 50916. sz. alatt kibocsátott körrendeletben előadottakra, figyelemzetem a vármegye közönségét, hogy a bizottsági tagok választása, valamint az esetleges pótválasztások megejtése iránt, a kellő időben és akként intézkedjék, hogy az 1896-ik évre megbízatással bíró bizottsági tagok a tisztújító közgyűlésre meghívhatók legyenek.

A tisztújító szék hatánapjáról és a tisztújítás eredményéről annak idején külön külön jelentést várok.”

Perczel s. k.

Pajor István.*)

A kiváló nyelvészt és író, s tanúgybarátot az elősorolt s egyéb jó tulajdonainál fogva alig lehet, hogy e vármegye tanítói között ne ismerné mindenki.

Az előkelő származás, a gondos nevelés, kiváló szellemi tulajdonok e vármegye, sőt a messze föld jeles sorába avatták, nemes szívével pedig utat tört köbleinkbe.

A klasszikus és egyéb nyelvek kitűnő ismereténél, csak tolla kitűnőbb, melylyel a magashoz ragadja a lényt s amazok kincses bányáját nyelvünkön tárja fel.

Tudományos ismeretei révén felveszi a keztyűt bárkivel szemben is, ki történelmi tények, nyelvi hasonlítások terén a valódiság útjáról lelép; a kezdőnek pedig könnyedén utat nyit az ismeretek, a költészet kincsestárának felnyitásához.

*) Wagner István a nógrádvármegyei tanítótestület t. főjegyzőjének a f. évi július 4. és folytatolagos napjain Salgó-Tarjánban megtartott közgyűléshez betértesztett indítványát egész terjedelmében azzal közöljük, hogy a tanítótestület ezt egyhanglagon és lelkesedéssel elfogadta. Szerk.

szeretek, sohasem leszek Péter felesége, kit eddig is csak önként türtem, de e percztől fogva már gyűlölöm, és hiszem, hogy anyai szíve nem fogja megtűrni, hogy leánya kényszerűk által szerencsétlen legyen.

— Hát miért lennél szerencsétlen? Péter vagyons fiatal ember, előkelő családból való, minden kényelmed meg lesz, téged szeret, teljes boldogságot ad, mit kívánhatsz még?

— Azt kedves anyám, mit Péter nem adhat, az az én szerelmem, ezt ő nem bírja, az másé, és ez sohasem fog megváltozni.

— Másé? és ha szabad kérdeznem, ki az a más?

— Nincs titkom, nincs okom hazudni, hisz' anyámmal állok szemben, megmondom most, de azt minden kérdése nélkül is megmondottam volna, Kray Jakabba vagyok szerelmes, szeretem őt teljes szívemből, lelkemből és általa is szeretve vagyok.

— Jézus Mária! Szent József! Kray Jakabot szereted? Azt a pogány hittagadó lutheránust? Te szerencsétlen leány! Szerelmedet verd ki fejedből és szivedből, mert ennek neje sohasem fogsz lenni. Jézus! Jézus! házunk legnagyobb ellensége fiával szerelmeskedni, nem feled az Istent, hogy mindjárt agyon csap, no hiszen, tudja csak ezt meg apád, inkább a temetőbe fog kísérni, minthogy beleegyezését adná e vad házasságha.

— Elfogadom azt is, hogy eltemessenek, ha nem lehetek Krayé, leszek a temető, de Péteré sohasem leszek.

A rég letűnt klasszikusok remekeinek átültetője s az ifjabb kor szellemének művelője Pajor.

Lantja kegyeleltre ébreszt, a rég letűnt nagy idők s az ünnepektől nagyok iránt, majd szerelmi dalt penget lantján. Könyvekre fakaszt, majd felvidámit. Fényt áraszt a sötét űrbe s időt szentel a Múzsán kívül az iskolai nevelésnek is, lévén másfél tízedet át a b.-gyarmati áll. ell. iskola gondnokságának lelkes elnöke.

Jeles hofiak, kitűnő tudósok rokonszenvét bírja s ezek baráti ölelő karja kíséri e földi vándorútjában.

Nincs kiválóbb ünnepély, melyen a kebel irodalmi műveitől fel ne lelkesülne, nincs kiválóbb alkotás ezen s a szomszéd vármegyék területén, melynél Pajor lantja ne zengett volna.

Tudománya, nemes lelke rövid életrajzi alakban a Nógrádi Lapok hasábjain 2-szer buzditott tettek 1892-ben felszázados jubileumát tartották e vármegyei szőpre, jóra hevülő leányai, fiai. A vármegye közönsége a hivatalnoki pályáról lelépő szorgos munkást, tekintettel a hosszú időre, mit az Ipoly-csücsől a Dunáig s az Ipolytól a fekete gyémántok hazájáig terjedő föld fia közügyének szentelt jegyzőkönyvileg örököltte meg s ő Felsége ap. királyunk a közügyek s irodalom terén kifejtett sikeres munkálkodásáért Pajort kir. tanácsosi rangra emelte; az állami isk. gondnoki elnöki ténylekedésért pedig a kultuszministerium elismerő köszönetét kétszer is tolmácsolta.

Nem telt le perc, nem telik le óra, melyen Pajor nevét munkásságával, tollával ne örököltte volna, vagy nem örökítene meg; a mellett még egyéb jótékonyt is gyakorol: anyagi áldozatokat hozván a tudománynak. Minek egyik tanúja az imént felolvasott s költői ihletől sugallt levelenek végső pontja is, melyben e testület céljainak előmozdítására 40 K. alapítványt tesz.

A munkás élet, a valódi művelődés előmozdítását célzó törekvés, szellemvilágát feltáró erő fényes eredményének megörökítése nekünk e vármegye tanítóinak is egyik feladatunk s így a tanítótestület minden egyes tagjának őszinte óhaját tolmácsolom akkor, midőn Pajor István érdemeinek közgyűlési jegyzőkönyvünkben való megörökítését indítványozom s azon reményünknek adok kifejezést, hogy Pajort a fentebb vázolt érdemeinél fogva a királyi kegy. még magasb elismerésre is méltónak találandja. Éljen Pajor István!

A bronz-korról az Ipoly vidékén.

Irta és felolvasta a július 7-iki museum-társulati közgyűlés alkalmával Pintér Sándor.

(Folytatás.)

A sok változatú ékszerek társaságában előkerülő gazdasági eszközök még inkább felelősséget érdeklődésünket. Hogy is ne! Hiszen az ember életének, műveltségének milyenségét csakis azokból állapíthatjuk meg leghelyesebben. A

— Oh! te rossz gyerek, most tudom csak miért mentél Podolinba, ott találkoztál azzal a semmiházi lutheránussal.

— Ott találkoztam, és sohasem sajnálom, hogy találkoztam vele, mert legalább meggyőződtem a felől, hogy viszonszeretve vagyok.

— Tudom, tudom, hogy Pál keze is játszott a dologba, mert annak a fejét már előbből egészen elbolondították a lutheránusok.

— Palinak nincs benne része, ő ártatlan, és nem tudja szerelmemet, azt ne bántsd.

— Istennem! Istennem! mi lesz ezzel a rossz gyerekkel? így sopánkodott az öreg asszony és ment a házi dolgai után.

Alig hogy eltávozott az anya, Pál lépett be a szobába, Mariska a nyakába borult és keservesen sirt.

— Ne sirj Mariska! a mellékszobában voltam, hallottam mit beszélgettél a mamával, ne félj, majd gondolunk valami okosat, tudod, hogy szövetségesek vagyunk.

— Jó is vagy te, kedves testvér, csakis benned bizom, szomorúságomban el ne hagyj.

— Ne félj, mindig veled és melletted leszek, bármi történjék, reám mindig számíthatsz.

Midőn Roxer haza jött, a felesége elébe szittelt és a Mariskával történt beszélgetést elmondotta.

Roxer annyira elfutotta a méreg, hogy a kezében lévő nádpálcát forgatva, oda szólt az anyjának: „no e nádpálcával fogom majd rossz leányodat kapaciztatni.”

— Oh! atyus, ne haragudjék oly nagyon.

Roxerék haza mentek, Krainak sem volt Podolinban maradása, ő is teljes boldogsággal indult haza felé; midőn haza jött, szüleinek elmondta, hogy ő Roxer Mariskába szerelmes, a leánytól viszont szeretve van, mihelyt állást fog szerezni, azonnal nőül is veendő. Az apa felvilágosodott ember volt, ő nem, csakis a mámi tett ellene kifogást, de később ez is beletnyugodott, hisz' fia boldogságáról volt szó, kibékült az anya, bár nem volt egészen inyére, hogy pápista menyé leendő.

Roxeréknál nem így gondolkodtak. Roxer Podolinból kedvetlenül jött haza, házastársával közölte, hogy Kray fia Mariska körül lábatlanodott, és ép ezért nem szabad a dolgot húzni, halasztani, még mi napon fogok Scholczczal beszélni, hogy az eljegyzés mielőbb megtörténjék, te pedig kedves feleségem beszélj a leánynyal és készítsd őt elő.

Roxer a városba ment, az anya pedig felkereste a leányt, közölte vele, hogy a napokban kérő jön a házhöz.

— És ki lesz az a kérő?

— Scholcz Gusztáv, fia részére fog megkérni.

A leány anyjának ezen kijelentésére, bár erről már Pál által is figyelmeztetve volt, elszápadt, bizonyos reszketés vette őt elő, melle szorult, könnyel telt meg a szeme, remegve felelt:

— Édes anyám tudja jól, hogy én mindig engedelmes gyermeke voltam, örültem, ha kedve szerint cselekedtem; de engedje meg, szívem felett csakis én rendelkezem, miután én mást

Csendes Óceán szigetein emberhúson élő vadaknál már lehet Európában készült üveggyöngy, tükrödarab stb. ilyeneket a tenger hulláma is kidobhatott hozzájuk, azonban kasza, kapa, ásó aligha van. A kis gyermek örül a fényes csecsebecsének, játszani is tud vele, de a kasza, sarló, kapa, ásó megsértene gyöngye testét, sőt életét is kockáztatná vele.

A Dolányban s így minden bizonynyal az egész Ipoly mentén lakott bronz-kori népek már sem vadak, sem gyermekek nem voltak, mert a Major-hegyen általuk ott hagyott tárgyak között igen gyakori a füllel ellátott tokos balta és a sarló is.

E két tárgy s a velük együtt járó őrlőkö bizonyosságot tesznek arról, hogy az itt temetkezettek favágással, faragással, aratással és őrléssel már foglalkoztak, tehát sem vadak, sem gyermekek nem lehettek, hanem ellenkezőleg: a miveltég elég magas fokán élve, jogosan cziczomázhattak magukat ékszerekkel és arannyal is üzérkedhettek.

Mint jellemző adatot itt kell fölemlítenem, hogy egyik leletben a csiszolt kő-baltát utánzó két egyforma bronz-fejsze is előfordult, mely szintén gyűjteményem kiegészítő részét képezi s igazolja azon kiindulási pontomat, hogy a dolányi Major-hegyre oly telepről is hoztak emberi hamvakat eltemetni, a hol még a czélszerűbb és ügyesebb eszközök nem voltak használatban. No de az sincs kizárva, hogy azon primitív bronz-fejsze az elhunytak ősi klenodiumát képezte s utódai, talán gyermekei mint ilyet votizáltak emlékének.

Az ékszerek közé sorozható sok apró csengőbűngő tárgyak, csatok, karikák, gombok és lánczok arra utalnak, hogy a bronz-korszakiak ruhaneműi nem lehettek durva szövethől készülték, sőt ha egyik-másik tárgy filigran mivoltát tekintjük, bátran kimondhatjuk, hogy ruhaneműiknek nagyon is vékony s ügyes kézre valló szövethől kellett lenni s ha ez így volt, akkor a kézi ipar szintén magas fejlettségen állhatott.

Mint hazánkban több helyen, úgy Dolányban a Major-hegyen is találtatott már öntő minta. Ebből azonban még nem lehet arra következtetni, mintha ugyan itt bronz-öntő műhelyek is lettek volna; lehet, hogy a közelben lehetett, de a Major-hegyen s annak közvetlen közelében aligha volt, azért merem ezt állítani, mert kemencze-helyekre még eddig sehol sem akadtam. Azon néhány darab öntő-mintatöredék talán az öntőmesternek csak hamvát kísérte a Major-hegyre éppen úgy, mint az őrlő-kő stb.

Az Ipoly völgyén élt bronz-kori népek királyának vagy fejedelmének önálló hadserege még aligha volt, talán inkább az általános hadkötelezettség állott fenn, onnan és abból

veréssel nem fog győzni, mert a leánynyal bármit is cselekszik, az makacskodni fog; jobb lesz várunk, reábeszéléssel többre fogunk menni, mert a mint ismerem Mariskát, az képes lesz az öngyilkosságra és még sem fog meghajolni.

— Hát ölje meg magát, inkább fogom őt a koporsójánál megsiratni, mint vőlegénye karján; de az egész gonoszszágnak főmestere az a munkakerülő Pál, ez hozta őket össze, már ennek ugyan nem fogok kegyelmezni. Felesége feleletét be sem várva a cselédre kiállt, hívják elő Pált.

Pál elé került, látta, hogy apja fel van indulva, várta tehát a zivatart.

— Hej! te gézengúz, már megint mit cselekedtél, összebarátkoztál azzal a gaz lutheránussal és most a családunkba is be akarsz csempészni, beszélj, majd megtanítlak én mindkettőtöket.

— Kedves apám! én senkit sem csempészem be a családba, hogy Mariska találkozott Kray Jakubból, arról van tudomásom, és nem is akadályoztam meg összejövetelüket, mert Kray Jakab kitűnő fiatal ember.

— Kitűnő gazember, mint tenmagad, mondom neked, beszélj azzal a gézengúz lutheránussal, hogy hagyja abba a leányommal szerelmeskedést, mert az egész családját össze fogom zúzni, téged pedig figyelmeztetlek, hogy a lutheránusokkal barátkozást hagyd abba, mert a nyakadat kicsavarom, és az utcára dobhatlak ki, azután le is üt, fel is üt, mehetesz.

— De édes atyám, hisz' azt mondja, beszéljek

sejtem ezt; mert a dolányi Major-hegyen a nyíl, lándzsa és tör, a sarló, fejsze és ékszer kíséretében együttesen fordul elő, már pedig ez inkább köztársaságot, sem mint egyeduraltat tükröz vissza; de bármilyen lett legyen is társadalmi vagy állami szervezetük, az bizonyos, hogy az örök béke fogalmát ők talán éppen úgy utópianak tarthatták, a miként egészséges észszel tartjuk mi — igazolják ezt azon csekély számú ugyan, de teljes épségben reánk hagyományozott fegyvereik.

A dolányi Major-hegyen a fegyver-, nyíl-, rövid tör- és lándzsa-alakjában jelentkezik.

Van gyűjteményemben egy, több véresatornával izléses alakban készült oly lándzsa is, mely a mai technikának sem válnék szégyenére, s ha nem saját kezemmel vettem volna ki nemes rozsdájával a földből, magam is hamisítványnak nevezném.

A nyilvégek szintén bírják mindama jellegeket, melyek az ember sebzésére nagyon is alkalmasak és veszélyesek. A bronz-korból reánk maradt fegyverek technikai fejlődése azt látszik igazolni, hogy már akkor is voltak Ukaciúok Wrendelek és Mannlicherek de, hogy volt-e kizárólagos szabadalmuk s az ember öldöklésére irányított tudományukért nyertek-e milliókat? Azt nem jegyezték föl s így mi sem tudhatjuk.

Tudomásom szerint a Major-hegyen eddigelé bronz-kard nem találtatott, de kétélű kard erőszakos töredékei igen is fordultak elő, azonban e darabok oly kicsinyek, hogy azokból a bronz-kard jellegét megállapítani nem lehet.

Talán némi tájékozást fog nyújtani tisztelt hallgatóimnak, ha fölemlítem, hogy sok bronz-korszaki urnatemetőben az elhamvasztott ékszerei és eszközei a legtöbb esetben össze vannak hajlítva s erővel tördelve. A Major-hegyi temetőben ily erőszak alkalmazása nem látszik, itt az elföldelt kegyeleti tárgyak, ha azok eredeti helyükön vannak, mind teljesen épek, úgy szólván sértetlenek, azok azonban, melyek az idő közvetlen behatása alá jutottak, már szintén girbe-gurbák és töredezettek is.

A közönségesebb bronz-kori urnasírokat az is jellemzi, hogy ha az elhamvasztott ékszerei a hamvasztás alkalmával a tűzben kellő sérülést nem szenved, hát akkor összehajlították, sok esetben eltörték főképen talán azért, hogy a hamuvederbe belefértjen; de másrészt azért is, hogy az elhunyt hamvait az akkor bizonynyára nagyértékkel bíró tárgyakért a sirrablók meg ne háborítsák. No, de lehetett az egyes vallási felekezetnek szokása is.

Tót lapszemle. Ritka orosz hang! A szentpéterei Novoje Vremja (6934. sz.) „Magyar tudósok Oroszországban” című rövid közleménye-

Kray-val, hát hogy beszéljek vele, ha a találkozást vele meg nem engedi.

— Mig az ügy nem tisztázódik, addig beszélhetsz vele, de azután „kuss.”

Pál kiment a szobából, most már Mariskán volt a sor, a haragos apa ahhoz is bement, midőn szobájába jött, Mariska az ablak mellett ült, egy himzéssel volt elfoglalva.

— Mit lézengsz ott annál az ablaknál, talán ritkos beszédet folytatasz Kray kölykével, haljad apai akaratomat: Scholcz Péterhez fogsz nőül menni, nem kérdlek, tetszik vagy nem tetszik, ezen nem lehet már változtatni, punctum.

— Édes apám, mindenben tisztelem apai akaratát, mindenben engedelmes leánya vagyok és leszek, de szív dolgában csakis szívemre hallgatom.

— Mit? te feleselsz? apáddal így mersz beszélni! azzal nádpálcáját leányára emelve, feléje közeledett. Szerencsére ép e perczben lépett be az anya, a felemelt kezét megfogá, visszatartotta őt a tettelegességtől.

— Ne úgy édes szerelmezes férjem, majd beszéljek én Mariskával, csak bizza reám, mink asszonyok ahhoz jobban értünk, mint a férfiak.

Roxer végig nézte feleségét, mintha dűhe enyhült volna, de még egész indulatosan oda szólt:

— No jól van, süsd meg a leányodat, és ha nem jó sütd meg őt, majd én foglak mindkettőtöket megsütni, hadd pusztuljatok; ezzel a szobából távozott.

(Folyt. követk.)

ben a következőket írja: Már hét hónapja, hogy a Zichy-féle, magyar tudományos expedíció bentazta Oroszországot, mindenütt a legszívesebben fogadásban részesülvén. A hatóságok rokonszenvvel s tanácsosál látják el a magyar tudósokat. Zichy Jenő gróf czélja minálunk az ősmagyarok nyomait kutatni s anyagot gyűjteni arra vonatkozólag, hogy a magyar elődök mily uton vándoroltak ki Közép-Ázsiából a jelenlegi hazájukba, a melyben már ezer év óta tartózkodnak s jövő évben meg is ünneplik az ezredéves jubileumot. A magyar tudósok komolyan folytatják munkájukat s nagy buzgalommal hozzáfogtak az ebbeli kutatásokhoz.

(Tótok a prágai néprajzi kiállításon.) E hó 2-án este 10 órakor érkeztek Prágába azon tót kirándulók, kik tőröcz-sz.-mártoni vezetés alatt a cseh néprajzi kiállítást akarták megtekinteni. A prágai cseh lapok jelentése szerint (Hlas Národa 181. VII. 3.) a vendégeket, de különösen Hurban Szvetozárt nagy lelkesezéssel fogadta a közönség a pályaudvaron. Ez utóbbihoz állítólag folytonosan ilyen kérdéseket intéztek: „Hogy érezte magát Szegeden?” a mire a kérdezett alig győzte adni a „mosolygós feleleteket.” Este a polgári beszédében estély volt tiszteletükre. Hogy kik és hányan vannak a kiránduló társaságban, arról nem szólnak a jelentések.

A macedóniai viszonyokról czikkezve a budapesti Slovensko Noviny (77. VII. 2.) nagyon válságosaknak találja azokat s nem tartja lehetetlennek, hogy a bolgárok által elvetett üszök lobbot vethet s egy oly háborút eredményezhet, a mely a nagyhatalmak beavatkozását tenné szükségessé. Azon óhajának ad kifejezést, hogy bárcsak a macedóniai ügy sima lefolyást nyerne.

Losonczy hírek.

Losoncz, 1895. július 5.

Az anyakönyvvezetési felügyelői hivatal a kormány által kinevezés útján betöltetett. Ide hozzánk Horváth Lajos, a pápai járás főszolgabírája nevezetett ki. Sok remény, számítás, melyet e hivatal betöltéséhez csatoltunk, dugába dült. Reméltük ugyanis, hogy ha már nem losonczy, de legalább megyénkbeli férfi fog ez állásra kizemeltetni. A történt kinevezés mindnyájunknak zokon eshetik; mert míg más megyék ily állást, ugyanazon csoportbeli megyék férfai által töltetett be, miért történt csupán nálunk e tekintetben kivétel? Avagy nincs-e a megyénk folyamodói közül arra való képességgel bíró egyén? Enagy hibát és e mindnyájunkra érzékeny mellőzést legfeljebb azon eshetőség enyhítheti, ha az illető kinevezett férfiú társadalmilag is beválik közénk.

De azért oda se neki! Nem búsulunk! zászlószentelési ünnepet rendezünk. Iparosaink egyesülete intéző férfai által mult pénteken máris felszólította a zászlóanyaságra az egyesület elnökének Búsbak Ádám polgártársunknak kedves nejét, Farkas Károlyt, városunk arányszájú szónokát az ünnepély megnyitására és vezetésére, a polgármestert és Búsbak elnököt beszédek tartására. Az ünnep napjául szept. 15-ike tűzetett ki.

Az iparos ifjúság mult vasárnap tartott egy nyári mulatságot, ezúttal a tugári fürdőben, a mely igen népes, kedélyes, az idő kedvező voltánál fogva sikerült volt.

Tegnap városi rendkívüli közgyűlés tartatott. Szükségessé tette azt a kormánytól pótlás végett beérkezett kövezet-vámügyi iratok kiegészítése. Ezzel egyidejűleg tárgyalatott a tözeggyár tárgyában a tanács által készített javaslatok egész csoportja. Ezen javaslatok elfogadtatván, ezek szerint a gyár városunknak, P.-Darócz felé eső határ részén az országúttól 300 méternyi távolságban fog emeltetni. A város ehhez 10 hold földet ad, holdját 250 frtyui árban, mely területet a társulat a szerződés megszűntével ugyanazon árban tartozik visszaadni. Ezen felül kiveszi e társulat az ezen területtel szemben fekvő pap-harszti korcsma épületét is, az e mellett levő 3 hold földdel együtt haszonbérbe. Az épületet átalakíthatja a heterjesztendő tervek szerint, de 30 év multával tartozik az épületeket minden díj nélkül visszaadni.

Ez ügyeken kívül az ujonan alakult utcák elnevezésére vonatkozó tanácsjavaslat olvastatván, e szerint lesz: Damjanics-, Madách- és Könyök-utcánk.

Hírek és különféle.

Személyi hírek. Ma jön el vármegyénk főispánja gróf Degenfeld Lajos s körünkben több napot tölt, úgy tudjuk, hogy itt léte alkalmából vármegyénk jövőjét érdeklő igen fontos kérdéseket fog megbeszélni és elintézni. Mult kedden Pulszky Gusztáv, nyug. államtitkár székvárosunkban volt s többeket látogatásával megtisztelt. Ugyanezek szerdán is székvárosunkban lesz, elütkölni fog a nyomda részvénytársulat igazgatósági ülésén.

Rosznér Ervin br. főispán és neje e napokban rándultak ki az akna-szlatinai sóbányába. Velök volt özv. Forgách Antal grófné, Rosty-Forgách Helén grófné s nagy kíséret. A házak, a szlatinai Tisza-híd, Falu-Szalina és Akna-Szalina házai lobogódíszen voltak, virágokkal díszítve. A 153 méter mélységű aknában Gschwandtner A. főbányatanácsos a bányahivatalnokok élén áldoztolt a főispánt és nejét. A szép sóbánya villamos fényvel ki volt világítva; a sóvágó zenekar játszott és a sócsarnokok sótestjei mint óriási gyémántdarabok fénylettek. Különösen megkapó volt a nagy piramis kivilágítás; és az „F. K.” ragyogása (a főispán neje, Forgách Klóti névének kezdőbetűi). A főispánunk virágokértát nyújtották át, s a főispánné a nap emlékére minden sómunkásnak egy koronát ajándékozott. Azután megtekintették a főispánék a Brunner kisasszony vezetése alatt álló óvodát, hol 200 gyermek volt együtt, többen versszóvalással énekel produkáltak magukat.

Olvasóinkhoz. Látszólag a lap mellett, de valójában mégis csak a közönség érdekében óhajunk pár szót szólani. Senki sem tagadhatja, hogy a vége felé siető 19-ik század minden téren való óriási haladásának nemcsak a multban, de jelenleg is főtenyezője a hírlapi sajtó; ennek közvetítése nélkül még a leghasznosabb találmányok is csak csigalépésekkel hódíthatnának tért maguknak; de ezer más nagy haszna van a mindenki által könnyen hozzáférhető hírlapi sajtónak, amit egyébként nyílt eszű, okos ember előtt bizonyítgatni ép oly fölösleges, mint a nap áldásos hatását demonstrálni; hiszen azt mindenki érzi. A fennebb érintett körülményben leli magyarázatát a hírlapoknak óriási nagy elterjedése is; újság nélkül ma már csak a vadak élhetnek. Czáfolyhatlanul fokmérője egy vidéknek, hogy mily mérvben partolja a lapirodalom, helyesebben szólva: mily mértékben él annak előnyeivel? S a mi áll országos szempontból a fővárosok lapjait illetőleg, ugyanaz áll megyei vagy városi szempontból a vidéki lapokról. A vármegyék, vidékek és városok haladásának fokmérője tehát, hogy mily partolásban részesíti a saját hírlapjait, mennyire él annak tagadhatlanul sok relatív hasznával? E szempontból ítélve meg a dolgot, bizony-bizony Nógrád vármegye és itt nemcsak B.-Gyarmat és vidékét, de az egész megyét értjük, felettébb hátra maradt, pedig — számos épen hírlapi adat van rá, hogy 50—60 év előtt ez másképp állott. Itt az ideje, hogy fölbredjünk. Ha pedig valaki talán azt mondaná, hogy nemcsak a közönség, de a lapok és íróiktól is függ a társadalmi pezsgőbb élet, a hírlapok föllendülése! Hát mi neki igazat adunk, s részünkről iparkodunk és kiváló gondot fordítunk arra, hogy lapunk mindinkább megfelelően lehetőleg minden méltányos, kíváncsiaknak. Szerénytelenség nélkül magunkat nem dicsérhetjük, de törekvésünket a fennebbi irányban olvasóink bizonyára elismerik. Tapasztalásból tudjuk, hogy bár mindenki szája ize szerint lehetetlen egy lapot szerkeszteni, mégis kapnak a mi lapunkon; legalább itt a székhelyen vasárnap reggel, és bizonyára a vidéken is a rendes időben már türelmetlenül várják megjelenését. De szabadjon őszintén kimondani, hogy a közönség, a közügyek igazi barátja, nem rója le még az által önmaga és a hírlapirodalom iránti kötelességét, ha Casinóban, czukrászda, vendéglő vagy kávéházban rövidesen belé tekint a lapba; nem volna szabad sajnálni és nem helyes, luxus-kiadásnak tekinteni például azt az 5 frtot, amibe lapunk egész évi előfizetése kerül. Ugy kellene tekinteni az ily lapot, mint házuk rendes vendégét, figyelmesen foglalkozni vele. Hogy aztán ebből nemcsak a lapkiadó-vállalatnak, de az olvasó hazafilipolároknak is meg volna sokszoros hasznuk, az iránt nincs semmi kétségünk.

A selmeczi polgármester. Ocsorszky Vilmos elhunytával üresedésbe jött selmeczlányai polgármesteri állomást július hó 20-án töltötték be. A választást Rudnay Béla főispán vezette. Polgármesterül egyhangulag Szitnyai József, a sz. kir. város eddigi derék főjegyzője választott meg.

Szécsény mezővárosban Ruszinkó Antal városbíró kezdeményezése folytán mozgalom indult meg, s a képviselőtestületnek f. hó 18-án tartott rendkívüli közgyűlésén egyhangulag kimondatott, hogy a város két nagy szülöttjének nevezetesen: néhai dr. Haynald Lajos bibornok-érsek és jelenleg is friss egészségnak örvendő Szontagh Pál úr, valóságos belső titkos tanácsos, főrendiházi tagnak szülőházát emléktáblával jelölik meg. Az emléktáblák költségei önkéntes adakozásból — gyűjtés útján — fognak fedeztetni, s ezen határozat keresztül vitelére Ruszinkó Antal városbíró elnöklete alatt dr. Pulszky Ágost, Tersztyánszky István, Pokorny Pál és Foglár Géza képviselőtestületi tagokból álló bizottság teljhatalmulag bízott meg. Boldog emléktáblát Haynald Lajos szülőházában jelenleg is testvére özv. Velics Antalné úrnő lakik, Szontagh Pál úr ó excellentiájának szülőházát Harmos Gáborné, szül. Balás Irén úrnő ó nagysága bírja.

Bérmálás a vidéken. Jung János felszentelt püspök szept. 3-án bérmaura indul, s a következő községekben fog bérmálni: szept. 4-én Verőcén (ugyanott a szendehelyi híveket), szept. 5-én Nógrádon (u. o. a berkenyei és nőtinesi h.), szept. 6-án Rétságán (u. o. a b.-berinkei h.), szept. 7-én Romhányban, szept. 8-án felszenteli a szécsényi új templomot és bérmál (u. o. a becskei és berezeli h.), szept. 9-én Kállón, szept. 15-én Nézsán (u. o. az alsó-sápi h.), szept. 16-án Kosdon.

B.-gyarmati sajtógyár. Mint megbízható forrásból értesülünk, a B.-Gyarmaton létesítendő sajtógyár ügye annyira előrehaladt, hogy annak f. évi október hó 1-én üzembe való hozatala csak az épület megválasztása, illetőleg átalakításától van függővé téve. Úgy tudjuk, hogy a f. hó 11-én városunkban időzött földművelésügyi min. biztos a gyár helyiségeit a Jónászele gőzmalmot avagy a szécsényi-útczái volt szeszgyár épületét — miután azokat személyesen is megtekintette — fogja ajánlatba hozni.

Kivonat a „Budapesti Közlöny”-ből. Ügyvédi iroda áthelyezése. A balassa-gyarmati ügyvédi kamara közbirre teszi, hogy dr. Schneller László losonczy ügyvéd irodáját a kamara területén belül Selmeczbányára helyezte át. A m. kir. belügy-miniszter — az 1886. évi XXII. czikk 150. §-a alapján — megengedte, hogy Lest, Karacskezi és Turopolya kis községek nagyközségekbe alakuljanak. Egyszersmind jóváhagyta Nógrád vármegye közönségének azon határozatait, melyekkel kimondatott, hogy Lónyabánya, Vámosfalva, Udor-nya, Dobrocs, Kotman-Lehota és Ráros-Mályad községek a gácsi járásból, és pedig az utolsó helyen említett község a szécsényi, a többiek a losonczy járásba, Zobor, Száraz-Brézó és Nagy-Lam községek s balassa-gyarmati járásból és pedig az első a szécsényi, az utóbbiak a losonczy járásba, végül Turnócz község a losonczy járásból a szécsényi járásba kebeleztesse át.

48-as honvédeink figyelmébe. A m. kir. belügyminiszter úr által a törvényhatóságokhoz intézett 51471 V—13. sz. rendelete szerint az 1848/49-iki tényleges honvédszolgálat igazolására 1895. évi október 1-ig terjedő záros határidőt tűzött ki, azon kijelentéssel, hogy ezen határidőn túl beadott nyugdíjazási és segélyezési kérvények figyelembe nem vétetnek, midőn a m. kir. belügy-miniszter úrnak ezen intézkedését az érdekeltek figyelmébe ajánljuk, figyelmeztetjük a segélyezési és nyugdíjazási jogosultsággal bíró 1848/49-iki honvédeinket, hogy igényeik érvényesítése céljából felerreztelt kérvényeiket, legelőszörübben tartózkodási helyük hatóságának közvetítésével, a m. kir. miniszterelnökséghez küldjék fel.

Az anyakönyvi felügyelők kinevezése már megtörtént. A kinevezések nem csekély gondot adtak Perczel miniszternek, mert tudnivaló, hogy a 2400 pályázó közül legalább is 700 személyesen adta át a kérvényt. Perczel tehát ilyen formán valóságos embarras de richesse-ben volt a sok nagytehetségű, alapos képzettségű és különösen jól beprotégált pályázó közül kiválogatni a legderékabb 23 legényt. A kiválogatás megtörtént. Nekünk, azaz Hont-, Nógrád- és Gömörvármegyének bizonyos Horváth Lajos jutott, aki a pápai járás főszolgabírája volt. Már csak kitűnő férfi lehet Horváth, mert hisz fölibo he-

lyezte őt a miniszter a mi pályázóinknak, akik pedig egytől egyig jeles férfiak. Hogy kit és mit nyertünk Horváthban, azt egyelőre nem tudjuk, majd megváltik rövid idő alatt, annyit azonban tudunk, hogy a kincstár sokat nyert, mert 2400 pályázati kérvénynek és mellékleteinek bolygei után egy pár ezer forint befolyt az államkasszába.

A Komjáthy Jenőnek emelendő síremlék költségeinek fedezéséhez a szerkesztőségünkönél lévő aláírási iven folytatólag adakoztak: Freytag Hugó 2 frt; Darvai Armin, Veres Imre, ifj. Fáy Albert, Salgó Izrael 1—1 frt; Farkas Albert, dr. Domán Zsigmond, Jablanczy Miklós, Vágassy Gábor, Dessewffy Elek, Rosenfeld Sándor, Vilim Gyula, Vankay Géza, Tomis József 50—50 kr.

Halálozás. Özv. Meleg Józsefné szül. Szölössy Mária asszony, július hó 24-én 66 éves korában elhunyt B.-Gyarmaton.

Jóteköny célú nyári estély B.-Gyarmaton. Nehány év óta városunk értelmisége és polgársága egyaránt nemes pártfogásban részesíti a helybeli általános ipartestületet abbéli törekvésében, hogy egyleti saját házat szerezzék, terheit apasztassák, s igen fontos hivatását minél könnyebben és jobban betölthesse. E cél előmozdítására fog szolgálni az a zártkörű nyári táncestély is, melyet mához egy hétre, augusztus 4-én (vasárnap) rendeznek Báthi fűrdőkerti helyiségeiben. Hisszük, hogy társadalmunk minden illetékes tényezője jelen lesz a tisztes mulatságon; s lesznek főül-fizetések, akik pedig talán a megjelenésben gátolva volnának, ezért adományokkal (obulus=1 korona) bizonyára nem fognak megelégedezni a jóteköny cél előmozdításáról.

A balassa-gyarmati önk. tűzoltó-egylet volt főtárgya a városi képviselőtestület július hó 23-iki közgyűlésének. Szomorú kép az, amit az egylet intéző parancsnoka jelentett a képviselőtestületnek, hogy *élni az egylet már nem tud*; tehát akkor *hulljon meg*, s helyébe lépjen majd az új, életrevalóbb egylet. Ennek adtak kifejezést a város atyái, kik őszintén és komolyan akarják, hogy a tűzvész esélyei ne találják védtelenül városunkat. Minderről azonban külön fogunk írni; itt csupán jelezni akartuk a mai helyzetet.

A balassa-gyarmati fogház a Millenniumon. Miután a vármegyénk háza külső udvarán felépített ugynevezett philadelphiai — magánzárka-rendszert fogház nemcsak a negyvenes években, midőn azt kísérletképp állították fel, birt országos birrel, de mai nap is párját ritkítja, e szempontból az igazságügyminiszter rendeletéből a fogház gyszmintáját az ezredéves orsz. kiállítás igazságügyi palotájában szintén bemutatják. A minta elkészítése végett Marchenke szobrász legközelebb B.-Gyarmatra érkezik.

Esküvő. Ifj. Zorkóczy Samu, a s.-tarjáni vasgyár mérnöke oltárhoz vezette Selmeczbányán Tóth Matild kisasszonyt, Tóth Gáspár, selmeczbányai városi ügyész kedves leányát. — **Vecsey** Dezső, fülékjárási utibirtos jul. 17-én kelt egybe Lyukva-Pusztán Vajda Ilona urhölgygyel; Vajda Nándor földbirtokos leányával.

Eljegyzés. Kuzsnyarszki János cs. és kir. százados, Losonczon eljegyezte Márky Ida urhölgyet.

Nyári mulatságok. Szirákon — mint levelezőnk írja — sikerült táncmulatságot rendeztek júl. 14-én a fenyvesben. A rendezőség elnöke Veres János főszolgabíró volt. A táncmulatságot szini előadás előzte meg, Beke és Lászlóffy Szirákon időző színtársulata „Az elátkozott kastély” című bohózatot játszották el. A négyeseket 36 pár táncolta. A mulatságon résztvettek: Asszonyok: Bamberger Mihályné, Beniczky Imróné, Csernyus Jánosné, Cservenák Károlyné, Daczó Ferenczné, Fein Lászlóné, Fényes Lajosné, özv. Gáldy Gyuláné, Harmos Gyuláné, Hasenfeld Benjáminné, Hasenfeld Gyuláné, özv. Hirsch Ferenczné, Horváth Miklósné, Igaz Antalné, Lott Istvánné, Lumniczer Mihályné, Mérhoy Jánosné, Molnár Józsefné, Paczolay Antalné, Simonyi Gyuláné, Ujhelyi Istvánné, Vallentinyi Samuné, özv. Wladár Mihályné. Leányok: Ambrus Anna, Fényes Ilonka, Gáldy Mariska, Géczy Etelka, Harmos Cseszi, Hasenfeld Ilonka, Hasenfeld Linka, Hirsch Gizike, Hirsch Irma, Honóczy Emmike, Honóczy Sárika, Horváth Jolánka, Igaz Mariska, Kubányi Ilonka, Lovas Anna, Lőrinczy Izabella, Mérhoy Emmike, Mérhoy Ilonka, Rudnay Erzsike, Schön Fáni, Ungváry Ilonka, Wallentinyi Klemmike, Weisz Malvin, Wladár Margit, Wladár Vilma, Zatureczky Mariska.

Vakmerő betörés történt B.-Gyarmaton Pongrácz György árvaszéki elnök lakásán július hó 27-ére virradó őjjelen. A betörő valószínűséggel

az esteli órákban jutott be a szobákba, hol aztán azt leste, mikor alszik el a háziúr. Mikor észrevette, hogy a háziúr elaludt, az éjjeli szekrényről elvitt egy arany óraláncot három értékes gyűrűvel és mintegy 9 frt ezüstpénzzel. Az órát és pénzláncot otthagya; sajátságos, hogy a maga óráját is ott felelte. Aztán a szomszéd-szobába ment, hol valószínűleg a Wertheim-kasztyát is próbálgatta, ott azonban hiányt nem észlelt. A humoros tolvaj aztán magára zárta azt az ajtót, mely a hálószobát a szomszéd-szobától elválasztja, s gyönyörű rondirással németül egy papírlapra azt írta fel: „Nur die Kette hab' ich mitgenommen, sonst nichts!“ A betörőt, aki úgy látszik, a nemzetközi betörők egyik kiérdemült tagja, — nyomozzák. — Mint értesülünk — az illető körútját Szügyben is folytatta s látogatást tett Simonyi Dénes úrnál is, hol szintén több tárgyat lopott el.

Harmadik gyógyszerár B.-Gyarmaton. Mint értesülünk — Örményi Lajos okleveles gyógyszerész lépéseket tesz a belügyminiszteriumnál, hogy B.-Gyarmaton egy harmadik patika létesítessék. Természetes, hogy ennek sok tortúrája és akadályja szokott lenni.

Szigorú rendelet a bábáknak. A vall.- és közokt. m. kir. miniszter szigorú rendeletet bocsátott ki a küldött a hatóságokhoz, melyben szigorú büntetés, esetleg az oklevél elvonásának terhe alatt megtiltja a bábáknak, hogy ezután halottak körül mosás, öltöztetés stb.-féle foglalkozást teljesítsenek, avagy bármiféle hentes-üzletbe vágó munkát végezzenek. E rendelet kibocsátására az ily esetekből kifolyó egészségügyi káros következmények indították a minisztert.

Aranylakadalom. Utólagosan közlik velünk Korponáról, hogy ott m. hó 25-én ülték meg házasságuk ötvenedik évfordulóját Kohn Lipót és neje, gyermekeik, unokáik, továbbá a városi hatóság s az összes hitfelekezetek papjainak élénk részvétele, órázása mellett, mely megtisztelő részvét úgy az imaházban, mint az istentiszteletet követő társas vacsoránál is nyilvánult. A jubiláns házaspár egyik fia Kardos Ignác Kaposvárott isk. igazgató, a másik pedig: dr. Kardos Sándor Szécsény városi és körorvos.

Milyenek lesznek az új bankjegyek? Az ezer koronás nagysága olyan lesz, a milyen a mai ezer forintosoké. Az ezer koronások mind a két oldalán ülő női alakok lesznek, az egyik Magyarországot, másik Ausztriát jelképezi. — Lesznek ötszáz koronás jegyek is, melyeknek két szélén egy-egy medaillonba foglalva szép női fej látható, egy a magyar, egy az osztrák koronához hasonló diadémával. A száz koronás jegyeken ugyan ilyen fejek lesznek. Az ötven koronás bankjegyek mindkét oldalán ülő női alakok lesznek, e jegyek valamivel keskenyebbek, de hosszabbak lesznek a mostani tíz forintosoknál. A kék réznyomást, könnynyomdai felülnyomással megtartják, mivel így még a fényképezés segítségével sem utánozhatók.

A párbaj.

Blumenthal Dávid jeles érettségivel Bpestén jogász. S mert tudja, hogy ily hangzású névvel a fővárosban nem sokra megy, megmagyarosítja nevét és a Blumenthal Dávid neve helyett most Boros Dénes neve díszleg az X-utca 15. sz. ház I. emeletének 5. ajtaján (a ki nem hiszi: kérdezze meg tőlem).

Boros Dénes különben igen jó táncos, kitűnően udvarol, pompás szivarokat szív, feltűnően csinos,

fess gyerek, sőt esze is van elegendő, csakis pénzben szenved óriási szükséglet. De találékony esze most sem hagyja őt cserben és egy szép napon a B. H.-ban a következő apró hirdetés olvasható: „Egy III-ad éves jogász a fővárosban a legszerényebb feltételek mellett fogad el nevelői állomást. Bővebbet a kiadóhivatalban.“

S. úr neje, különös erőszereettel viseltetve a szép hangzású nevek iránt. Dénes urat acceptálja, a ki ismét elegánsan jár, finom szivarokat szív és feltűnően udvarol a szép és kedves principálnénak és rövid idő lefolytával a változatosság kedvéért a máskülönb boldog családi életet élő S. úr díszes homlokára szép szarvakat illesztenek.

Miután pedig a titkot a tyúk is kikaparja: a férj észreveszi a dolgot és az elegáns nevelőt kikergeti. Csakhogy Dénes úr elküldi segédeit S. úrhoz, a ki bosszút lihegve, az utcára rohan és Dénes úrral — annak szerencsétlenségére — találkozik. S. úr ugyanis nem ismervén a párba-jozás szabályait, de bosszújának mégis eleget akar tenni, a kezo ügyében levő bottal Dénes úr hátán olyat cselekedett, a mit csak a vizes vásszonnal szokás tenni.

Dénes úr ágyban fekszik; S. úr pedig úton-útfélen azt mondogatja el, hogy Boros urnak, az ő nevelőjének, párbaja van.

Kivel? hogyan? kérdi egyik szomszédja? Hogyan? kivel? nem tudja? hát én megvertem őt az egy baj, aztán meg elkergettem őt a háztól és nincs kenyerre, az már — azt hiszem — egy párbaj.

Irodalom és művészet.

Kevés művelt ember él Magyarországon, sőt külföldön is, ki a „Képes Családi Lapok“-at ne ismerne. A „Képes Családi Lapok“ népszerű szépirodalmi és ismeretterjesztő képes lap, de népszerűségét meg is érdemli, mert tizenhét évi pályafutása alatt folyton arra törekedett, hogy regényei, elbeszélései, költeményei, valamint orvosi és ismeretterjesztő cikkeivel általános érdeklődést keltsen. Most a fűrdő és utazó saison alatt „turista“ előfizetést nyit. Ugyanis az előfizetők még akkor is, ha több ízben változtatják tartózkodási helyüket, a lap példányokat pontosan megkapják. A tartózkodási hely megváltozását azonban a kiadóhivatalnál idejekorán kell bejelenteni. A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára mindezek dacára marad egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Mutatvány-számokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal. Budapest, V. Vadasz-utca 14. sz. saját házában.

Színészet.

A mult heti színi szemle idő rövidsége miatt nem tartalmazta a megelőző hét utolsó estéjén megtartott előadásnak méltatását; pedig ezen előadás érdemelt is, talált is kellő méltánylást, mert abban Török Irma vendégművész nő teljes fényben mutatta be művészi tudását. Csiky Gergelynek a „Vasember“ című színműve — mert arról van szó — gyöngé alkotás, valószínűs rémdráma, telve valószínűtlenségekkel, tulzásokkal és felületes pszichológiai jellemfestéssel; de van egy nagy előnye ezen szindarabnak t. i. vannak benne ugynevezett hálás szerepek, melyek a jó színész birtokában valószínűs kincses bányát képeznek, a melyeket csak ki kell tudni áknázni.

Ilyen szerep a többi között Edith szerepe is,

melyet a vendég játszott meg és élt is bőven az alkalmammal, hogy kimutassa képességeit.

Annyi természetesség volt játékában, annyi erő és megrendítő igazság a lelki fájdalom ábrázolásában, hogy a jelenlevő közönség egészen meg volt hatva és a legzajosabban adott kifejezést elragadtatásának.

Ugyancsak nagy sikereket aratott a vendég művész Pailleron „Az égér“ című vígjátékában, melyben a czim szerepet adta. Mennyi élvezetet nyújtott az a diszkrét játék, az a finom jellemzés, mennyi baj ömlött el azon a zárkózott, félénk leánykán, a senki által észre nem vett kis hamupipókn, ki lassanként ébred sejtett szerelmének tudatára! Mily megkapóan, mennyi érzéssel volt megjátszva az a jelenet, a melyben a szende leányka megtudja, hogy ideálja viszont szereti őt és nagy lelki örömetől majdnem összeroskad!

Amilyen jól esik ily alakítást végig élvezni, ép oly mértékben rosszul esik belenyugodni abba, hogy az ilyen élvezetekről hosszabb időre bizony le kell mondanunk. Egyéb iránt úgy vagyunk értesülve, hogy Török Irma kisasszony vidékünket megszerette és így van reményünk, hogy adandó alkalmammal szívesen fog hozzánk ellátogatni és lesz módunkban művészetében ismét gyönyörködhetni.

A heti műsor a következő volt: vasárnap: Liliomfi; kedden: Egér; szerdán: Huszárszerelm; szombaton: Szellő Judit, F. Hegyi Janka jutalomjátéka.

Ezenkívül még csak 2 előadás lesz, aztán pedig a társulat „szébb hazába“ vándorol.

D. Zs.

Piaczi gabonaárak

1895. július 22.

Buza ... 6.20	6.—	Kukoricza ... 7.—
Rozs ... 5.20	5.—	Lenese ... 7.—
Árpa ... 6.10	6.—	Bab ... 7.—
Zab ... 6.80	6.60	

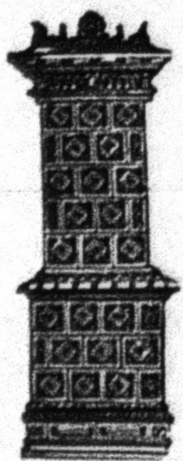
Szerkesztői üzenet.

L. J. urnak B.-Gyarmaton. Levita igen érdekes czafoló cikket küldött be Pajor István kir. tanácsos urnak lapunk utolsó számában közzétett „Vélemény“-re; nevezetesen kimutatta a tévedést, mit Pajor I. a „Ghettok“ és az „Eruv“, vagyis a szombati zsinórok közötti összefüggésben feltálni vélt és hittörténeti adatokkal demonstrálta, hogy jámbor izraeliták által lakott városokban nélkülözhetlen ez az intézmény, melynek keletkezése visszanyúl egész az egyiptomi napokig s mely nélkülők szombatjukon és ünnepeiken alig mozoghatnának, avagy csak nagy nélkülözéssel. Hogy cikkét egész terjedelmében mégsem közöljük, annak oka abban keresendő, mert nem lehet ezünk lapunkat ily ügyben tollharcz terévé tenni, legkivált azon eredmény után, a melylyel — mint értesülünk — a balassagyarmati izr. hitközség küldöttsége a mult héten e tárgyban a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister úrnál — a főispán gróf vezetése alatt eljárt.

Sz. I. urnak Szécsényben. Tudósítását köszönettel vettük, de lapunk szűk terjedelme miatt csakis kivonatilag közölhetjük.

Székelly Miksa urnak B.-Gyarmaton. Tárca-cikke noha eszszor megirt szerelmi történetek tárgya, de könnyed, mulattató írómodoránál fogva megérdemli, hogy mihielyt terünk lesz rá, közöljük.

Felelős szerkesztő: Vannay Ignác.

178. 1-12.

Jó kályha a házban fődolog!

Alulírott Balassa-Gyarmaton letelepedvén, itt a régi posta-utczában, Radványi házában a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő

CSERÉP-KÁLYHA-MŰHELYT

rendeztem be; minélfogva képes vagyok bármily izlésű kályhakat és kandallókat a legkiválóbb színek- és alakokban, avagy bármily más e szakba vágó cikket pontosan, gyorsan és jutányosan elkészíteni.

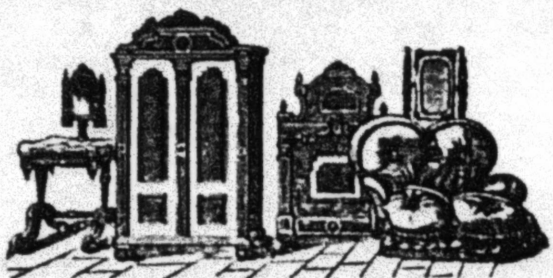
Takaréktűzhely-burkolatok fehér, szürke és kék színben a legolcsóbb áron kaphatók.

Avult kályhák átrakását és javítását szintén jutányosan vállalom. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

B.-Gyarmat, régi posta-utca 26. sz.

Pents Ferencz, kályhás-mester.

Bevásárlás részletfizetésre is eszközölhető!

SCHÖNFELD MIKSA,

kárp., aszt. és esztalgályos bútorraktára B.-Gyarmat,
a KOSSUTH-utczában.

Ajánlja dűsan felszerelt, jutányos árú rak-
tárát szilárd anyagból készített, modern izlésű,
különféle fa- és kárpitos bútorokban úgy egyen-
ként, mint szalónok, szobák, vendéglők és egyleti
helyiségek teljes berendezésére nézve. Dűs választék
olajnyomatú és üvegre festett, kitűnő kivitelű,
tetszetős fal-, táj- és egyéb ábrázatú képekben,
fa- és aranyozott keretű tükrökben.

Gyermekkocsik, nemkülönbén mindennemű
és méretű koporsók nagyválasztékú raktára.

Vidéki megrendelések pontosan és lehetőleg gyor-
san teljesítetnek.

Egy jó házból való flu asztalos tanonczul azonnal felvétetik.

52-10

131.

„Ne vásároljunk kovácsnál szentet!”
Ezt mondja egy régi közmondás.

Ugyanezen írási közmondást vonatkoztatniom
és pedig jogosan az én telepemre is, amennyiben
csak egy oly nagyszabású, készpénzzel fizetett óriási
árúmenyiséggel felszerelt raktár képes üzletfelei-
nek azt az előnyt nyújtani, hogy vásárlásánál min-
denkor jó eredményeket érhet el.

Gyönyörű minták magánvásárlóknak ingyen és bér-
mentve. Gazdag tartalmú mintakönyvek, melynek még
eddig nem léteztek szabók részére bérmentetlenül.

Szövetek öltönyökhöz.

Peauvien és Dosking a magas klérus számára. Elő-
írás szerinti szövetek a cs. és kir. hivatalnokok
egyenruháihoz, valamint hadastyánok, tűzoltók, tor-
nászok, béröltözöttek részére; kelmék teke- és játék-
asztalokra, kocsik bevonásához.

A legnagyobb raktár stájer, ka rintiai, tirol stb.
lodonokban uri és női használatra eredeti gyári áron
és oly nagy választékban, milyennel 200 versenyző
sem képes rendelkezni.

A legnagyobb választék csakis finom és tartós női
kendőkben a legdivatosabb színekben. Mosó szöve-
tek, utazó plédok (mint uj-
4-14ftig továbbá szabó-kellékek) belések,
gombok, ták, czernák, stb.)

Mellányos árú, becsületes, tartós, tiszta gyapjú
kelme-árúkat és nem olcsó rongyokat, melyek a sza-
bók keresetét csontkítják, ajánl:

Stikarofsky János,

65. BRÜNN (osztr. Manchester). 20-16

Legnagyobb gyári raktár kelmékben 1/2 millió ft
értékben.

Szétküldés csakis utánvétellel.

OVÁS! Ügynekők és házalók rendszeren „Stika-
rofsky árúja” czimkével ellátott szöve-
teket, kelméket hoznak nagy mennyiségben áruba.
Ezen visszaéléssel szemben kijelentem a t. vásárlók-
nak, hogy én az előbb említetteknek árúmat sem-
minemű föltételek mellett el nem adom.

Körjegyző irak és közégi előjárások ügyelmébe.
A részvényirtás kiadásában megjelenő összes hivatalos és
magánnyomtatványok, nemkülönbén a most elkészült
nyomtatványok
utadó- és mező-
rendőri
nemkülönbén a jelenleg uralkodó
SERTÉSVÉSZ-KIMUTATÁSOK
DARVAI ÁRMIN
kényv. és papírkészítésében
rendelendők meg, ahol a társaság nyomtatványraktárát tartja
Pontos és gyors expedícióért nevezett cég jó hírneve kezkesedik.

3238/1895. P. sz.

Hirdetmény.

A b.-gyarmati kir. tszék ezenel
közli, hogy a losonezi illetősé-
gű kk. Battik Sándor (Atadár) kiskoru-
sága a 2703 895. számú első bírósági jog-
erős ítélettel meghosszabbított.

B.-Gyarmaton, a kir. törvényszék-
nek 1895. június 19-én tartott üléséből.

Kray,

kir. tszéki elnök.

Antony Bélu,

kir. törvényszéki jegyző.

179 1-3

BIKSZÁDER

alkalisch-muriatisches

SAUERWASSER

BRCS. EL 1888

BIKSZÁDI

égyvényes konyhasós

BECS 1873 W. EN

SAVANYUVIZ

Borral s gyümölcszörpökkel vegyítve kellemes
üdítő italt szolgáltat.

BIKSZÁD GYÓGYFÜRDŐ.

Szatmármegye keleti szél-
lén, szelektől magas ho-
gyek által védett erdei
fensíkon fekszik; Szinér-
Váralja állomástól (szat-
már-nagybányai vasut) 2,
Técső állomástól (magy.
északkeleti vasut) 4 óra
járásnyira.

Égyvényes konyhasós vize
kitűnő hatásnak a követ-
kező körnemeknél bizo-
nyult be: Idült tüdőhurut,
tüdőlégszag és a kezdődő
gümőkórnaí idült gyomor-
hurutnál anaponkénti hány-
ingert, fejfájásokat, fej-
szédüléseket szünteti, az
egész vérkeringést jóté-
konyan emeli s így az
emésztést és a jó étvágyat
teljesen helyre hozza. Az
epe-elválasztást a májban
stotteti, az epeelválasztó
utakat jó karban tartja;
ugyanacsak oldó hatásánál
fogva az egész bélcsator-
nát tisztán tartja. Ez ok-
nál fogva kitűnő az arany-
ér, sárgaság, máj- és lép-
daganat ellen.

Bikszádi gyógyforrások ásványvizeinek kútkeszelésége.

Ajánlja e vidéken még nem ismert, az al-
földön már legnagyobb kelendőségnek ör-
vendő, az ásványvizek között legkellemesebb
ízű s kitűnő gyógyhatású savanyú vizet.

Főraktárak:

B.-Gyarmaton: Vilim Gyula, Szécsényben:
Popovics János, Lőrcsón: Bulyl János,
Füleken: Büchler Pál, S.-Tarjánban: Mandl
Gábor uraknál.

15-12.

CURORT BIKSZÁD

an der östlichen Grenze
des Szatmárer Comitates,
auf einer waldigen, vor
Winden durch hohe Ge-
birge geschützten Hoch-
ebene gelegen; von Szinér-
Váralja (Szatmár-Nagybá-
nyaer Bahn) 2, von Técső
(Ung. Nordostbahn) 4 Stun-
den entfernt.

Die alkalisch-muriatische
Heilquelle Bikszád ist von
ausgezeichneter Wirkung
bei: chronischen Lungena-
tarrh, Emphysem und be-
ginnender Tuberculose. Das
Wasser stillt bei ohron. Ma-
gencatarrh den häufigen
Brechreiz, Kopfschmerz
und Schwindel, ist von
woltthätigem Einfluss auf
die allgemeine Blutcircu-
lation und fördert somit
den Appetit und die Ver-
daunung, und trägt in Folge
seiner lösenden Wirkung
zur Reinhaltung der Gallen-
wege und des gesammten
Verdaunungskannels bei. Da-
her nnobertrefflich bei
Hesmorrhoiden (goldene
Ader), Gelbsucht, sowie bei
Leber- und Milzanschwel-
lung.

ALT ADOLF

vaskereskedésében B.-Gyarmaton (Kossuth-
utca), mindenkor kaphatók:

tent elsőrendű Tovot-féle kenőcs, klgr. I. o. 48 kr., II. o. 35
kr., III. o. 26 kr., továbbá ezen kenőcshez czélszerűen, takaré-
kossági szempontból is alkalmazható legújabb találmányú légnyo-
másos, az egyes csapágyon könnyen elhelyezhető kenő készülékek
(Schmirwasen) garabonként 4. sz. 2 frt 20 kr., 5. sz. 2 frt 80 kr-
ért, nemkülönbén kátrány-fedőlemezpapírok tekercsenként (15 mé-
ter) 3. sz. 1 frt 60 kr., 4. sz. 1 frt 80 kr-ával. 177 1-26

gőzcséplőgépek-
hez való consis-
tent elsörendű Tovot-féle kenőcs, klgr. I. o. 48 kr., II. o. 35
kr., III. o. 26 kr., továbbá ezen kenőcshez czélszerűen, takaré-
kossági szempontból is alkalmazható legújabb találmányú légnyo-
másos, az egyes csapágyon könnyen elhelyezhető kenő készülékek
(Schmirwasen) garabonként 4. sz. 2 frt 20 kr., 5. sz. 2 frt 80 kr-
ért, nemkülönbén kátrány-fedőlemezpapírok tekercsenként (15 mé-
ter) 3. sz. 1 frt 60 kr., 4. sz. 1 frt 80 kr-ával. 177 1-26

Védjegy. Védjegy.

Mária-czelli

Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál,
nőkülönböztet és általános ismeretes
házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágya-
lanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet,
teltség, savanyú, felbőgös, hasmenés,
gyomorégés, légszag, nyálkahivásztás,
sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs
szökölés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult
fejtájánál, a menyinyben ez a gyomortól
származott, gyomortulterhelésnél étellekkel
és italokkal, gillerták, májbajok és hémor-
roidoknál.

Említett bajoknál a **Máriaczelli**
gyomor-cseppek évek óta kitű-
nőnek bizonyultak, a mit száz meg száz
bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára
használati utasítással együtt 40 kr., nagy
üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török**
József gyógyszerháza Budapest,
Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen
tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket
tessék elfogadni, melyeknek burkolatára
zöld szalag van ragasztva a készítő
aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal:
„Valodiságát bizonyítom”.

A **Máriaczelli** gyomor-cseppek valódián
kaphatók.

B.-Gyarmaton. Cserenyák Gy és
Kánitz Ö. gyógytárában. Ipolyvágyon:
Berkó István gyógyszerésznél.

Aranyérmekkel kitüntetve.

Első cs. és kir. kizár. szabadalm.

Aranyérmekkel kitüntetve.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Wien, III. Hauptstr. 120. sz., saját házában.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai raktárak, vasút-, ipar-, bánya- és háumortársulatok, építkezési vállalatok, **VÁLLALKOZÓK** és **EPITŐMESTEREK**, valamint gyártulajdonosok szállítója. — Ezen homlokzatfestékek, melyek mészből oldhatók, száraz, porított állapotban 40 különféle színminőségben különként 16 krtól-feljebb szállítanak és a festékszínnek tisztaságát illetőleg teljesen hasonló az olajmázoláshoz — Mintalapok és használati-utasítások ingyen- és bérmentve küldetnek.

106. 20—11.

Elismert legjobb szerkezetű

A CZÉLLEMEZ HENGEREKET,

1-, 2-, 3 és 4 vasú hántó ekéket,

különféle lánczboronákat,

„Austria” sorvető gépeket,

Blunt-féle ensillage zöldtakarmány sajtókat,

gyümölcs- és főzelékaszaló készülékeket,

bor- és gyümölcs-sajtókat,

szőlő szűrés és bogymorzsolókat,

önműködő „SYPHONIA” növény- és szőlővessző permetezőket

a legjobb minőségben gyártanak és szállítanak

MAYFARTH PH. és TÁRSA

132.

csász. és kir. kiz. szabad.

10—9

Alapítva 1872.

gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzhámor

Bécs, II. Taborstrasse Nr. 76.

Kitüntetett több mint 370 arany, ezüst és bronz

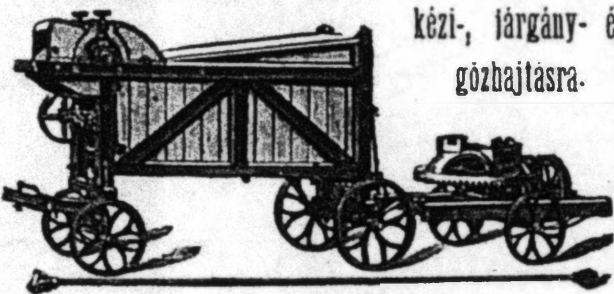
éremmel és első díjakkal.

600 munkás.

Arjegyzékek és számos elismerő levelek bérmentve küldetnek — Képviselek és viszontárúsítók felvételnek.

CSEPLÖGÉPEKET,

kézi-, lóerő- és gőzhajtásra.

1—6 lófogatu

JÁRGÁNYOKAT,

Legújabb

gabnarostákat, trillőreket és kukoricamorzsolókat,

széna és szalma

sajtókat,

kézi erőre, szállító készülékkel vagy a nélkül

180 1—1

Arveresi hirdmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel köz-
hírré teszi, hogy a b.-gyarmati kir. bíróság 1895. évi 2315. számú végzése következtében
Friedländer Emánuel javára Kuchta Lajos ellen 235 f. 88 kr. s jár. erejéig fogantato-
sított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1710 f. 170 kr. becsült gőzgép, malomberende-
zés, cserép és szánból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a b.-gyarmati kir. bíróság 2416/95. számú végzése folytán 235 f. 88
kr. tökélykövetelés, ennek 1895. évi január hó 2. napjától járó 6% kamatai és eddig össze-
sen 31 f. 32 kr. b. bíróság már megállapított költségek erejéig Vadkerten alperes lakásán
leendő esküvőjére 1895. évi júl. hó 31. napjának d.-e. 10 órája határidővel kitűztetik és ahhoz
a venni szándékozók oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881.
LX. t.-cz. 107. és 108. §. értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becs-
áron alul is el fogadják adni.

Kelt B.-Gyarmaton, 1895. július 10.

Tomis, kir. bírói végrehajtó.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárak Budapest Váci-körút 63. sz.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2½, egész 12 lóerőig, továbbá járgány-
cseplőgépek, tisztító-rosták, kon-
kalyosok, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

„COLUMBIA” a legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukoricamorzsolók, daráló, őrlő-malmok.

Egyetemes aczél-ekék
és minden egyéb

2 és 3 vasú ekék
gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadásra ingyen és bérmentve küldetnek.

Egy jó házból való fiú

TANULÓUL

felvétetik **Gömör Soma** vas- és fűszerüzleté-
ben Dobsina. Értekezhetni ugyanott, v. **Rittinger**
testvéreknél Losoncon.

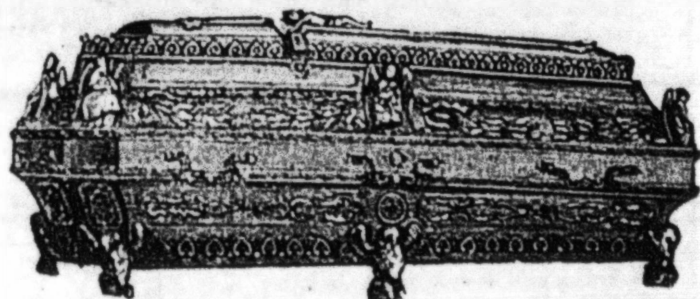
163 6—4

Hazai ipar Balassa-Gyarmaton.

Gansel József és testvére czégnél

ezenkívül szepes-iglói, havasi és gyepvászón, siffon, úgyszintén valódi szepességi czérna-damaszt asztalterítők s ágyneműek gyári áron kaphatók.

Ugyanott legnagyobb választék:

érezkoporsók- és temetkezési kellékekben.

170. 26—2.

Valódi vörös-kereszt por!

Egyedüli biztos hatású gyógyszer a most uralkodó sertés-vész ellen, de fényes eredményre alkalmazható bármely más házi állatnál is. Kapható a készítőnél: Cserenyák György gyógyszerárában Balassa-Gyarmaton.

158 5—5